ARTICLE

Irradiant art, des de Sant Pere de Vilamajor

De masia a rectoria, i de rectoria a taller i centre de creació artística. La Rectoria de Sant Pere de Vilamajor és referent en la creació de patrimoni artístic

Autor: **Teresa Sagrera Bassa**
Revista Vallesos

Centre d'Estudis de Sant Pere de Vilamajor
www.centredestudisvilamajor.cat

Irradiant art, des de Sant Pere de Vilamajor

De masia a rectoria, i de rectoria a taller i centre de creació artística. La Rectoria de Sant Pere de Vilamajor és referent en la creació de patrimoni artístic

Text: **Maria Teresa Sagrera** | Fotografies: **La Recoria**

La Rectoria és una masia amb l'estructura típica del segle XVI, que comptava amb espai suficient per allotjar als membres de tres generacions d'una mateixa família. Tenia hort, camps de conreu, corts pels animals... A la façana té gravat l'any 1639, però sembla que podria ser bastant més antiga. A finals del segle XVI, Benet Derrocada, fill d'una de les famílies més poderoses de Sant Pere de Vilamajor, n'era el rector i la va rebre en herència. D'aquesta manera va passar a ser propietat de l'església.

A mitjans del segle XVIII, el rector Isidre Guiu hi va fer plantar seixanta oliveres, més de cent arbres fruiters i una feixa de blat. També va provar de sembrar-hi arròs i moreres, amb la intenció de divulgar el cultiu dels cucs de seda. L'any 1933 es va inaugurar un casal per ensenyar la doctrina cristiana en tres de les habitacions i es va fer un camp d'esports a l'era. L'hivern gèlid de 1956 va matar la majoria de les oliveres i es van plantar els vint-i-dos xiprés de l'entrada.

Fins a l'any 1986 va ser la casa del rector del poble, quan aquest va morir, el rector de Sant Antoni de Vilamajor, Josep Poch, es va fer càrrec de la parròquia i La Rectoria va quedar tancada. La causalitat va fer que un escultor de forja vinculat al poble, Josep Plandiura, estigués cercant un taller i que demanés per poder-se instal·lar en el que havia estat el corral i que es trobava en força mal estat. Alguns voluntaris van treballar en les feines per condicionar aquell lloc, però principalment va ser obra dels "tres Joseps": en Josep Poch, en Josep Plandiura i en Josep Escofet. L'any 1987 Josep Plandiura va ser nomenat coordinador de la trobada internacional d'artistes "l'Art Triangle" organitzada per l'Ajuntament de Barcelona a l'antiga Casa de la Caritat (actual CCCB) i dirigida per sir Anthony Caro. Plandiura va fer amistat amb artistes de països diversos i alguns van visitar el seu taller a La Rectoria.

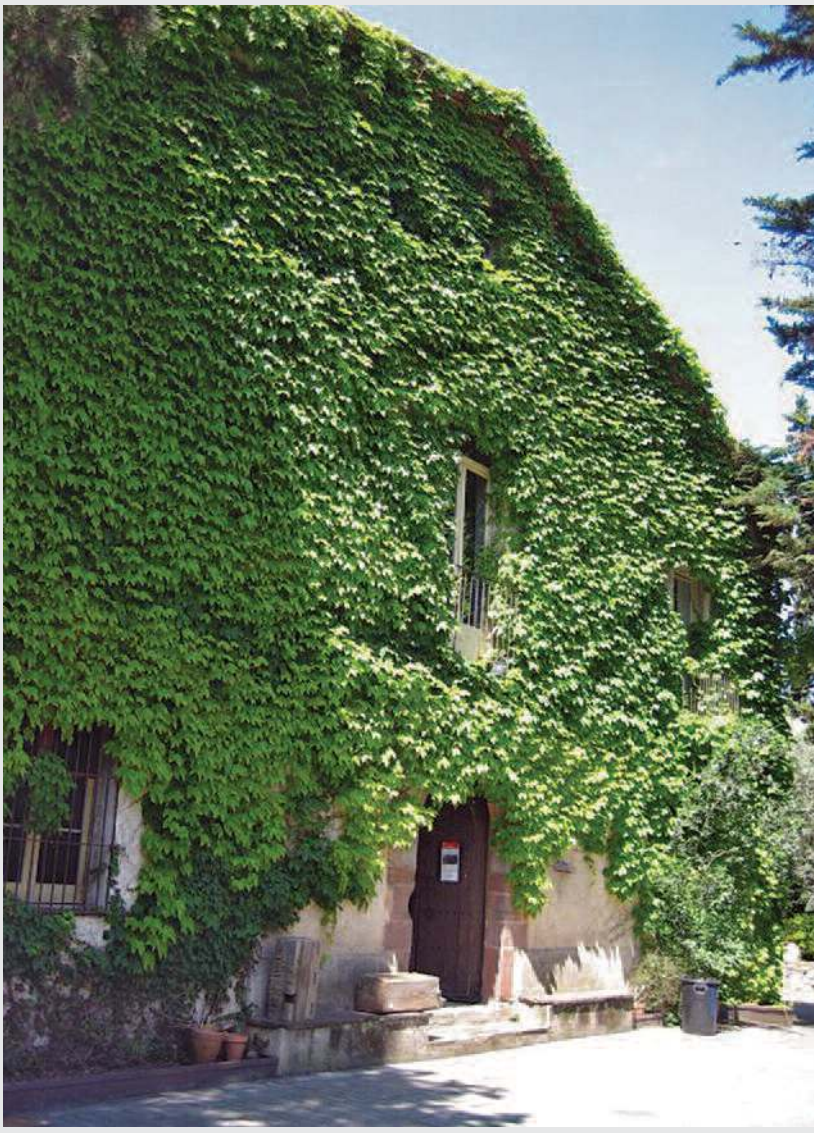

La Rectoria de Sant Pere de Vilamajor és la seu d'un projecte cultral de gran rellevància.

De taller a Centre d'acollida d'artistes

Així va néixer la idea que alguns artistes poguessin venir convidats a fer una estada de treball a La Rectoria, amb la condició de deixar una obra al Centre. Es va rehabilitar una part de la masia per poder-los acollir, amb la feina dels impulsors i voluntaris. Es van condicionar també alguns espais per a exposicions. Els primers artistes acollits eren del camp de la forja i la pintura. Aquella primera experiència marcaria el tarannà del Centre d'Art.

Albert Reig arribà a La Rectoria buscant un taller per situar el seu tòrcul, i va obrir el taller de gravat, i l'any següent s'obrí el de ceràmica, es van situar en l'antiga sala parroquial d'esbarjo. L'èxit del taller de gravat va fer que, ben aviat, el de ceràmica fos traslladat al primer pis.

L'any 1989 s'organitzà una exposició col·lectiva i es començà a estudiar la possibilitat de fer tallers diferents. Entre els primers artistes de La Rectoria cal destacar el pintor Jaume Rodés i la Montse Cots. Enmig de tots aquests projectes es va ensorrar el porxo, però, gràcies a l'ajuda d'un constructor del poble i dels col·laboradors habituals es van fer les obres i es va reconstruir aquest espai. I neix el Centre D'Art La Rectoria com una entitat privada sense ànim de lucre.

Associació Centre d'Art La Rectoria

El 22 de març del 1991 el Centre d'Art La Rectoria es va inscriure al registre d'Associacions de la Generalitat, amb la idea de crear un centre creatiu i d'investigació on s'oferissin tallers de diferents especialitats. A part de les exposicions periòdiques, aquest mateix any es va inaugurar el primer *Trans-Art* pels volts de Nadal, amb peces de petit format amb la idea de comprar i regalar art.

Els dies 19 i 20 de febrer de 1994 es va celebrar a La Rectoria la Tercera Trobada de la Xarxa de Centres Residencials, on van estar representats més de cinquanta centres d'arreu del món. La primera s'havia fet a Berlin el 1993 i la segona a Niça aquell mateix any. A partir de l'any 1995 es va iniciar l'etapa de centre de residència. Van venir artistes lituans, americans, russos, hongaresos, japonesos, xinesos, romanesos, argentins, mexicans, cubans, nicaragüencs... Així com de Catalunya i locals, entre els quals es troba el ceramista Josep Grau Garriga (que va elaborar al centre l'escultura que va presentar als Jocs Olímpics de Seül).

Des de la seva fundació, el centre ha acollit més de doscents artistes en residència, i molts han deixat alguna obra. Així va néixer el camp de les escultures, una mena de parc-museu de forja en una feixa davant de la masia. Aquesta etapa

A sobre una imatge d'un curs de treball artístic del ferro i les instal·lacions de gravat. Al costat, una ecultura de Glòria Ortega i una altra de Manel Rovira, una petita mostra del parc-museu de forja amb què compta la Rectoria.

A l'esquerra, una visita de l'ecola bressol Pit Roig a les instal·lacions de la Rectoria i, al costat, una imatge de l'exposició de Martí Boada, "Desemboscant".

La Fundació La Rectoria de Vilamajor

Des del principi, Mercè Jordà va treballar, des de l'associació i en col·laboració amb l'ajuntament, perquè el Centre d'Art esdevingués una fundació per donar-li viabilitat econòmica, cosa que es va fer realitat el juliol de 2011. Després de les eleccions municipals, el canvi d'ajuntament i el malentès sobre el projecte, va provocar que molts socis, així com les empreses col·laboradores desapareguessin, avui en dia només es manté Pinsos Picart. Això ha comportat moltes dificultats de finançament, coincidint a més, amb una crisi econòmica de país.

Actualment, La Fundació La Rectoria està dirigida per un Patronat, presidit pel Dr. Martí Boada, que és qui pren les decisions. Per sota hi ha la direcció i una comissió artística – Glòria Ortega, Stefano Puddu, l'Albert Cubells, Pere Pic i Manuel Gerardo Sanche. Aquesta comissió es responsable de l'assessoria artística, la planificació de les exposicions i el seguiment.

La Rectoria, manté el concepte original, de ser una fundació privada dedicada a la formació, la creació i la difusió dels artistes i de la seva obra. Amb la idea, que els creadors s'enriqueixen amb el contacte amb altres artistes.

El Centre d'Art continua promovent l'intercanvi i el contacte entre artistes; mantenint les beques de residència a nivell internacional; amb una docència enfocada a donar suport i coneixement als artistes; oferint exposicions de creadors vinculats al territori; promovent les visites de les escoles, l'escola Torre Roja i l'escola bressol Pit Roig... Malgrat treballar amb molt pocs recursos, La Rectoria continua fent un treball ben fet i de qualitat.

coincidí amb la restauració de l'església, que es va acabar el desembre de 2002, en què molts artistes de La Rectoria hi col·laboraren, com Josep Plandiura, Raúl Galusca, Marta Chinchilla, Glòria Ortega, Albert Cubells...

El centre, a més, va col·laborar en diverses iniciatives culturals del poble com el finançament del llibre sobre Vilamajor de Mercè Aventin, l'organització de concerts musicals o en l'obra de teatre *Presència històrica e feyts de Vilamagore* escrita per en Francesc Bardera.

L'any 2006 es refundà la junta de l'Associació, amb la Marta Darder com a directora; la Maïs (l'escultora Marisa Jorba) com a secretària i Josep Maria Llesuy (alcalde del poble) com a president. Un dels grans èxits aconseguits per la direcció va ser entrar a formar part de Xarxaprod, centres de producció artística i residència d'artistes de Catalunya , fet que s'acabaria el 2013 per motius econòmics.

El 2007, el consistori va signar un acord amb el bisbat de Terrassa per permutar la propietat de la masia , passant a ser de titularitat municipal. Un any després, Marta Darder va deixar la direcció i la va assumir Mercè Jordà, professora d'Història Contemporània de la Universitat Rovira i Virgili, mitjançant conveni amb aquesta Universitat.

Maria Teresa Sagrera és escriptora i activista cultural